

LOBBYRESULTATEN EN ACTIVITEITEN

NAJAAR 2024

HET REGEERPROGRAMMA OP HOOFDLIJNEN

Veel aandacht voor ondernemerschap en rol en belang van ondernemingen. Een stevige inzet op 'basis op orde' wat betreft het ondernemingsklimaat: regeldruk tegengaan, terugdraaien van negatieve maatregelen voor ondernemers waaronder het belasten van inkoop eigen aandelen, verhoging box 2-tarief, verlagen van MKB-winstvrijstelling. In het Regeerprogramma aandacht voor 'werken moet meer lonen'. Aandacht voor netcongestie. Arbeidsproductiviteit duidelijk op agenda. Aandacht voor het financieringsconvenant en de rol van invest NL. Veel beleid van vorige kabinet gaat door (klimaat, verduurzaming industrie, pensioenen). Belang van defensie en aandacht voor strategisch industriebeleid.

Maar ook mindere elementen zoals, weinig aandacht voor internationaal. Kennis en innovatie: stevige bezuinigen (onderwijs, onderzoek en innovatie). Geen oplossing voor stikstofklem. Sectorale belastingen pakken slecht uit (bankenbelasting, kansspelbelasting, plastic-heffing). Het kabinet komt, na een intensieve lobby door brancheverenigingen, in het voorjaar met een alternatieve maatregel voor (een deel) van de voorgenomen BTW-verhoging op sectoren.

ONDERNEMERSAGENDA VERNIEUWEN, VERSNELLEN EN VERBINDEN

Het nieuwe kabinet moet ondernemers weer de ruimte bieden om te doen waar ze goed in zijn: door onder meer een stevige aanpak van de regeldruk, betere financieringsmogelijkheden, een stabiel en stimulerend fiscaal stelsel en door ervoor te zorgen dat werken meer loont. Vertrouwen, vereenvoudiging en voorspelbaarheid. Dat is de kern van de Ondernemersagenda die voorzitter Jacco Vonhof op 8 juli jl. overhandigde aan minister Beljaarts van Economische Zaken. Het gros van de voorstellen uit deze agenda is terug te lezen in het Regeerakkoord.

HANDREIKING BETER GEREgeld

17 augustus jl. heeft Jacco Vonhof de Handreiking Beter Geregeld, inclusief een eerste inventarisatie van nationale koppen, overhandigd aan minister Beljaarts. Regeldruk vormt al jaren het grootste knelpunt voor ondernemers. De veelheid aan regels en nationale koppen zet een rem op ondernemerschap en schaadt onze concurrentiepositie. In de handreiking 'Beter Geregeld' staan concrete voorstellen voor een effectievere aanpak van regeldruk, zowel in het voorkomen ervan, als het schrappen en vereenvoudigen. Het rapport is een verdere uitwerking van de Ondernemersagenda. Het Regeerakkoord heeft de belangrijkste voorstellen overgenomen met uitzondering van meetbare reductiedoelstellingen. Daar blijft MKB-Nederland zich voor inzetten.

ONDERNEMERSAGENDA GASTVRIJHEIDSECTOR

Op 24 oktober heeft het Platform GastvrijNL de 'Ondernemersagenda Gastvrijheidssector' gepresenteerd met daarin oplossingen voor een duurzame en toekomstbestendige sector. De agenda werd door Karin Kuiper (Platform Gastvrij Nederland) en Jacco Vonhof (MKB-Nederland) overhandigd aan minister Beljaarts van Economische Zaken. Het document is een handreiking aan het kabinet om gezamenlijk de urgente punten voor gastvrijheidssector aan te pakken en is de eerste 'sectoragenda' die volgt op de brede Ondernemersagenda van MKB-Nederland.

BEGROTINGSBEHANDELING ECONOMISCHE ZAKEN

MKB-Nederland heeft belangrijke lobbyresultaten geboekt bij de begrotingsbehandeling Economische Zaken. Naar aanleiding van onze inzet is het volgende bereikt:

- **Regeldruk aanbesteden.** Toezegging minister Beljaarts dat de drempel onderhands aanbesteden wordt verhoogd naar 50.000 euro voor het Rijk, wat op zichzelf al een enorme vermindering van administratieve lasten betekent. Daarnaast laat hij onderzoek doen naar verdere vermindering regeldruk bij aanbesteden.
- **Melding nationale koppen landelijke toezichthouders.** Er is een motie van SGP aangenomen die vraagt om verbreding van de signaleringsfunctie van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (regeldrukwaakhond) naar nationale koppen afkomstig van landelijke toezichthouders, met als doel dat ATR naar aanleiding van meldingen advies kan uitbrengen over die koppen. Die advies wordt vervolgens opgepakt door de nieuwe ministeriële stuurgroep Ondernemersklimaat, die de Tweede Kamer hierover periodiek informeert.
- **Nieuwe rapportageverplichtingen.** Er is een motie van de ChristenUnie aangenomen met als doel dat het uitgangspunt voor nieuwe rapportageverplichtingen «nee, tenzij» wordt, door dat in de Bedrijfseffectentoets voor nieuwe regelgeving op te nemen. Daarnaast wordt een Familietoets ingevoerd voor nieuwe regels om te beoordelen in hoeverre beleid bijdraagt aan versterking van de positie familiebedrijven.
- Dankzij de VVD zijn de volgende twee moties aangenomen:

1. Naar voren halen evaluatie Impulsaanpak *Winkelgebieden*, zodat deze regeling sneller opnieuw kan worden voortgezet. 2. Gevolgen voor mkb-ondernemers meewegen bij de nieuwe *financieringsystematiek KvK*. Er komt een nieuwe verplichte KvK-heffing. Met deze motie wordt beoogd de rekening niet (volledig) bij het mkb neer te leggen, maar ook bij de grootverbruikers van KvK-data.

- Er is een VVD/SGP-motie aangenomen, waarin de regering wordt verzocht om de *ruimtelijke knelpunten* voor de Nederlandse maakindustrie te inventariseren. Deze knelpunten ontstaan onder meer door de toenemende druk op industriële locaties door woningbouwplannen in stedelijke gebieden.
- De minister laat naar aanleiding van een SP-motie onderzoeken welke ambachten bedreigd worden en hoe de bescherming en waardering van de *ambachtseconomie* in buurlanden ook in Nederland kan worden ingevoerd.
- Min EZ laat terugverdiendtijd *schaarse vergunningen* opnieuw berekenen, waarbij zero emissies zones meegenomen worden.
- Voor het kerstreces komt de minister met een *productiviteitsagenda*. In SER-verband wordt dit jaar een advies over vergroten van productiviteit afgerond.
- Tot slot komt er op verzoek van VVD een *Ondernemersgezant*, onder meer om druk te zetten op regeldrukvermindering bij andere departementen.

AANBEVELINGEN CONVENANT MKB-FINANCIERING

Medio september presenteerde de gezant MKB-financiering Menno Snel zijn aanbevelingen, die voortborduren op het convenant dat op initiatief van MKB-Nederland tot stand is gekomen met financieringspartijen. Het rapport Snel is een eerste goede stap om financiering (tot 1 mln) voor ondernemers in het mkb beter beschikbaar en bereikbaar te maken. Met medewerking van de ondertekenaars van het financieringsconvenant heeft Snel tal van eerdere aanbevelingen nader uitgewerkt. Die richten zich op een meer gevarieerd en toegankelijk aanbod; meer transparantie en betere vindbaarheid van passende financiering (FinancieringsGids); verdere professionalisering van financieringsadviseurs en verbetering van data over en voor mkb-financiering. Ambitie is het beste mkb-financieringsklimaat van Europa te bereiken.

FINANCIERINGSGIDS

De Kamer van Koophandel (KVK) opent 16 november de FinancieringsGids, een dienst die ondernemers de weg moet wijzen naar financiering. Het platform is het eerste tastbare resultaat van het Nationaal Convenant MKB-Financiering. De FinancieringsGids laat ondernemers zien welke financieringsoptie voor hun situatie geschikt is. Banken verstrekken steeds minder leningen onder de €250.000 door de toegenomen kosten, risico's en regelgeving. Tegelijkertijd is het aantal niet-bancaire financieringsoplossingen sterk gegroeid, waaronder lease, factoring, crowdfunding en kort zakelijk krediet. KVK verwijst door naar adviseurs en financiers die een keurmerk dragen van de bij MKB-Nederland aangesloten Stichting MKB-Financiering.

De FinancieringsGids start met een capaciteit van vijfhonderd gesprekken per dag.

AKKOORD RVU

Het kabinet, vakbonden en werkgevers hebben medio oktober een onderhandelaarsakkoord bereikt over een structurele en gerichte vroegpensioenregeling voor mensen met zwaar werk. Door dit brede pakket aan maatregelen doen we recht aan mensen met een zwaar beroep. De regeling wordt gerichter en de instroom wordt goed gemonitord, zodat de nieuwe regeling alleen wordt gebruikt voor de mensen voor wie de RVU is bedoeld. Hiermee is een 'nieuwe VUT-regeling' afgewend, dat zou gezien de krappe arbeidsmarkt onhoudbaar zijn.

MOTIES GEZOND EN VEILIG WERKEN

Naar aanleiding van het debat over gezond en veilig werken zijn naar aanleiding van de Handreiking beter geregeld en de Eerste inventarisatie nationale koppen van MKB-Nederland de volgende moties aangenomen:

- De VVD, SGP en BBB verzoeken de regering om te komen tot een voor het mkb werkbaar wijze van werken met gevaarlijke stoffen en daarbij ervaringen vanuit de

toezichtspraktijk, ook in andere EU-lidstaten, mee te nemen. De Nederlandse Arbeidsinspectie eist namelijk op dit moment van kleine werkgevers als schilders en kappers dat zij uitgebreide chemische rapportages en analyses van componenten van gevaarlijke stoffen in bijvoorbeeld verf en kleurstoffen maken, wat onwerkbaar is.

- Daarnaast verzoeken deze partijen de regering te verkennen hoe de RI&E-verplichtingen vereenvoudigd kunnen worden, en daarbij de mogelijkheid van het uitzonderen van organisaties tot 25 werknemers van de schriftelijke RI&E nadrukkelijk te betrekken. Nederland heeft behoorlijk wat nationale koppen op de Europese Arbo-richtlijn gezet, met name in relatie tot de RI&E.
- Ten slotte verzoeken deze partijen de regering in een eerste stap terug te gaan naar verplichte toetsing van de RI&E door maximaal één kerndeskundige – in plaats van drie - vanaf 1 januari aanstaande. En daarnaast in samenwerking met het ATR, te verkennen welke vervolgstappen kunnen worden gezet om de regeldruk te verminderen en minder belastende alternatieven, waaronder afschaffing van deze verplichting, in kaart te brengen. Nederlandse werkgevers zijn verplicht zijn een externe toetsing van de RI&E te laten plaatsvinden door drie arbokerndeskundigen, terwijl deze verplichting niet voortvloeit uit Europese regelgeving en geen enkele andere lidstaat een systeem van toetsing kent (werkgevers met maximaal 25 werknemers en een branche RI&E zijn hiervan uitgezonderd).

SLIM: SUBSIDIEREGELING LEREN EN ONTWIKKELEN IN HET MKB

Een deel van het STAP-budget wordt in 2024 ingezet voor verhoging van de SLIM-regeling. Aan de SLIM-regeling wordt tijdelijk een voorziening voor individuele scholing toegevoegd. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt gecombineerd met de demografische ontwikkelingen en een afnemende beroepsbevolking maakt dat een leven lang ontwikkelen (LLO) van steeds groter belang is geworden. Omdat het in het mkb vaak ontbreekt aan tijd, geld, kennis of capaciteit om zich te richten op de toekomstbestendigheid van de onderneming en het op peil houden van de kennis en vaardigheden van de werkenden in de onderneming, wordt de SLIM-regeling verlengd. De subsidie kan worden aangevraagd door individuele mkb-ondernemingen of door samenwerkingsverbanden

tussen ten minste twee mkb-ondernemingen. Voor subsidies onder de € 25.000 is het bijhouden van een administratie niet meer vereist waardoor de administratieve last voor ondernemers aanzienlijk zal verminderen.

BEGROTINGSBEHANDELING SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

We hebben aan de Kamer een brief gestuurd met daarin centraal de krapte op de arbeidsmarkt. Dat vraagt onder meer een grotere inzet op slimmer werken en verlaging van de marginale druk: (meer) werken moet (meer) lonen. Daarnaast is dringend een ambitieuze ontregelagenda nodig om werkgeverschap aantrekkelijker te maken.

PANDEMIC PREPAREDNESS

In het hoofdlijnenakkoord bezuinigd het kabinet hierop. De Tweede Kamer heeft bij de VWS-begrotingsbehandeling het kabinet opgeroepen om te zoeken naar alternatieve financiering zodat het programma pandemic preparedness toch wordt uitgevoerd. Met de ervaringen van Corona is dat verstandig richting een mogelijke volgende pandemie.

CASH LIMiet NAAR 3000 EURO

MKB-Nederland heeft zich hard gemaakt voor een cashlimiet van 3.000 euro waar de Tweede Kamer onlangs mee instemde. Het is een noodzakelijke stap in de strijd tegen witwaspraktijken. Door de grens op 3.000 euro te stellen loopt Nederland in de pas met o.a. België. Door een cashlimiet in te voeren zullen de administratieve lasten bij ondernemers die gepaard gaan met de uitvragen van banken dalen. Ook vervalt de verplichting om ongebruikelijke transacties te melden. De behandeling van de wet plan van aanpak witwassen wordt binnenkort in de Eerste Kamer verwacht. Invoering zou dan medio 2025 plaatsvinden.

CRIMINELE INMENGING

Ondernemers worden op allerlei wijzen misbruikt door criminele organisaties. Dit gaat vaak onbewust maar soms ook onder druk. Binnen MKB-Nederland gaat vanaf 1 november een project starten om brancheverenigingen inzicht te geven op de mogelijke kwetsbaarheden in hun sector en hen te helpen om ondernemers weerbaarder te maken.

HACKHELPDESK

Speciaal voor ondernemers is een gratis 24/7 hulptool ontwikkeld voor ondernemers die getroffen zijn door hackers of andere criminelen die digitaal toeslaan. www.hackhelpdesk.nl. Er is ook samenwerking met Samen Digitaal Veilig.

ONDERZOEK WERKBAARHEID WOON-WERKVERKEER ENQUÊTE

EZ en I&W zijn een onderzoek gestart naar de enquête werkgebonden mobiliteit om te komen tot effectieve en proportionele uitvoering van de regelgeving. Deze verkenning vindt plaats n.a.v. signalen die de minister van Economische Zaken heeft ontvangen van MKB-Nederland dat het mkb veel regeldruk ervaart door de rapportageverplichting. Onderdeel van deze verkenning was een rondetafelgesprek met bedrijven. De meeste bedrijven zagen het nut niet in van de rapportageverplichting.

RUIMTE VOOR ECONOMIE (BEDRIJVENTERREINEN)

Nieuw ten opzichte van het Hoofdlijnenakkoord is dat in het regeerprogramma uitgebreide aandacht is voor ruimte voor economie en een aantal acties zijn

aangekondigd door het ministerie EZ over ruimte voor economie:

- Opstellen van de visie op de ruimtelijke en economische structuur van Nederland. Mede als basis voor integrale ruimtelijke besluiten in de (ontwerp-) Nota Ruimte van VRO. Dit moet voor de zomer van 2025 gereed zijn.
- Samenwerking met bedrijfsleven via een bestuurlijke conferentie over ruimte voor economie (november 2024) en de Top Ondernemersklimaat.
- Ontwikkelen van de integrale aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen met in 2025 openstelling van een regeling voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. Daarnaast wordt in brede zin ingezet op het belang van ruimte voor economie (waaronder een goede woon-werk balans, bestuurlijke afspraken) en worden ruimtelijke knelpunten maakindustrie in kaart gebracht naar aanleiding van een motie. Dit is conform de inzet van MKB-Nederland.

ONDERNEMERSPANEL

Vanuit het oogpunt van belangenbehartiging is er steeds meer de behoefte om standpunten te valideren, verdiepende (specifieke) inzichten bij ondernemers te generen en kwalitatief onderzoek te verrichten. Om de groei van het MKB-Ondernemerspanel te versnellen, zijn we een samenwerking aangegaan met Kieskompas. Met Prinsjesdag presenteerden we de eerste peiling i.s.m. Kieskompas. De ambitie is om in 2027 naar 8.000 panelleden te groeien.

Ondernemersfestival "dit is ondernemen" 2025

In 2024 heeft het jaarcongres in Zwolle plaatsgevonden. Tijdens dit congres is het "ondernemersfestival" 2025 aangekondigd. 'Dit is ondernemen' is een groots, nieuw concept gericht op meer interactie, beleving en inspiratie. De kern van het festival is om oplossingen die ondernemers te bieden hebben voor Nederland zichtbaar te maken. Elk jaar is een andere stad/regio host van het event en draagt zij het predicaat "Supporter van Ondernemen [jaar]". Het ondernemersfestival vindt plaats op 5 juni 2025, in Zwolle.

DAG VAN DE ONDERNEMER

MKB-Nederland heeft negen jaar geleden de derde vrijdag van november uitgeroepen tot Dag van de Ondernemer, om ondernemers te bedanken voor hun inzet, lef en doorzettingsvermogen en stil te staan bij het belang van ondernemerschap voor Nederland. Overal in het land en op vele manieren worden ondernemers deze dag in het zonnetje gezet: via werkbezoeken van ministers, staatssecretarissen, Kamerleden en Europarlementariërs, via tal van activiteiten georganiseerd door gemeenten, door ambassades, door hun eigen klanten en via de sociale media #dagvandeondernemer. Dit jaar vierden we deze dag op vrijdag 15 november jl.. MKB-Nederland ontving minister-president Schoof voor een gesprek met 3 ondernemers. Er waren die dag o.a. ook werkbezoeken met minister Beljaarts (EZ), minister Hermans (KGG) en minister Van Hijum (SZW).

PROJECTEN VAN MKB-NEDERLAND

CSRD

De Europese richtlijn CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) houdt in dat bedrijven gefaseerd worden verplicht om te rapporteren over hun impact op mens en milieu. Het niet-beursgenoteerde mkb valt buiten de CSRD, maar zal de effecten ervan merken. Dit gebeurt als zij zich in de waardeketen bevinden van een rapportageplichtig bedrijf en gevraagd worden om informatie aan te leveren. MKB-Nederland is aan de slag met het opzetten van werkgroepen voor brancheverenigingen zodat kennis en expertise onderling wordt uitgewisseld. Er worden verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarin steeds een nieuw thema centraal staat, zoals bijvoorbeeld dubbele materialiteit of sectorformats. Na de bijeenkomsten weten brancheverenigingen hoe ze zelf hun dienstverlening kunnen inrichten of verrijken, waar men terecht kan voor extra ondersteuning en of er samenwerking mogelijk is met andere sectoren en partners. Daarnaast gaan we Q&A-sessies organiseren en hebben we een communicatiepakket beschikbaar.

DEB

DEB.nl heeft een database van 149 energiebesparende maatregelen met zowel de verplichte (EML) maatregelen als vrijblijvend te nemen maatregelen om energie en daarmee kosten te besparen. Begrijpelijk uitgelegd in ondernemersvriendelijke woorden en beeld/video. Inclusief tips van energieadviseurs en verwijzing naar relevante subsidies. Kennisdossiers rondom onderwerpen als Zonnepanelen, inkoop van energie. CSRD, Financiering, Mobiliteit en Label C. Regelmatig voegen we nieuwe (actuele) kennisdossiers toe. Er is een landelijk netwerk van 150 gekwalificeerde MKB Energieadviseurs. Een overzicht van alle actuele subsidieregelingen, een signaleringsfunctie bij nieuwe subsidies. Informatie en inspiratie met o.a. meer dan 100 sprekende ondernemersverhalen uit alle voorkomende branches. Verdere doorontwikkeling van dit platform vindt deze maanden plaats in de vorm van een QuickScan, infoplicht-hulp, een E-helpdesk, een subsidie service/alert en een persoonlijk dashboard per onderneming.

NETCONGESTIE

Netcongestie (overbelast stroomnet) heeft nu en binnen afzienbare tijd gevolgen voor alle bedrijven. In het kunnen uitbreiden, verder verduurzamen en als er verhuisplannen zijn (lang wachten op een nieuwe of grotere stroomaansluiting). Het is dus raadzaam dat elke ondernemer start met het verkennen van dit probleem voor zijn of haar bedrijf.

Ondernemers krijgen via het project 'Netcongestie bedrijfsleven' duidelijke en eerlijke informatie over netcongestie. Er is informatie over wat is het precies, wat zijn de laatste ontwikkelingen, wat kunnen ondernemers doen en zij vinden er praktische oplossingsrichtingen en inspirerende verhalen van ondernemers uit de praktijk. Het is mogelijk een communicatie pakket te ontvangen, met beeldmateriaal om de achterban te informeren op de eigen kanalen over netcongestie

SAMEN DIGITAAL VEILIG

Samen Digitaal Veilig is een praktische tool om mkb-bedrijven en medewerkers op te leiden in digitale veiligheid. Kennis en bewustwording bij medewerkers is cruciaal in de strijd tegen internetcriminaliteit. Medewerkers worden getraind via korte opleidings-video's en vragen. Via een automatische uitvraag ziet de ondernemer of zijn IT-leverancier de zaken goed heeft geregeld. Na het invullen van een veiligheidsscan door de ondernemer komen alle resultaten en voortgang van de organisatie, leveranciers en medewerkers in één veiligheids-dashboard te staan. Tevens ondersteunen we met communicatiepakketten, eigen landingspagina, op maat gemaakte webinars voor de achterban en een NIS2 Helpdesk. NIS2 is wetgeving die gaat gelden voor de essentiële bedrijven in Nederland, maar door een ketenbepaling in de wet zal het mkb hier ook zeker mee te maken krijgen.

MKB TOEGANKELIJK

Brancheorganisaties kunnen zich aansluiten bij het programma MKB Toegankelijk. Het programma biedt ondersteuning aan brancheorganisaties die koploper willen zijn op het gebied van toegankelijkheid (fysiek en/of digitaal). We bieden hulp bij het opstellen van een actieplan. Er zijn diverse instrumenten om ondernemers te ondersteunen, zoals

Er is de mogelijkheid om kennis en ervaringen uit te wisselen met andere brancheorganisaties en we bieden een op maat gemaakte kennissessie over de nieuwe Europese Toegankelijkheidswet inzake digitale toegankelijk die in 2025 gaat gelden.

ACTIEPROGRAMMA WATER- KWALITEIT EN CHEMISCHE STOFFEN (KRW)

Nederland stond aan de wieg van de Kaderrichtlijn Water (KRW 2000): Europese wetgeving over chemisch schoon en ecologisch gezond water. 2027, bijna 30 jaar later, zal een belangrijk toetsjaar zijn voor tientallen chemische stoffen. Bedrijven die op Nederlandse waterlichamen lozen, en bedrijven die indirect lozen, krijgen te maken met herziening van vergunningen. De opgave is ontzettend belangrijk voor toekomst-bestendig waterbeheer: het blijven voorzien van schoon en veilig drinkwater, het behoud van economische activiteit van bedrijven die met chemische stoffen werken, en een ecologisch goed functionerend Nederland. Het bedrijfsleven neemt haar verantwoordelijkheid en heeft al veel maatregelen getroffen. Toch is de aanwezigheid van KRW-stoffen in het water nog steeds te groot. De opgave is complex, en daarom ondersteunen MKB-Nederland en VNO-NCW de verbreding van kennis over de maatregelen, en bieden wij tools om in de sector en in bedrijven te toetsen welke stoffen en waterlichamen kritiek zijn, zodat bedrijven zich kunnen voorbereiden op veranderende standaarden.

PROJECT KINDERRECHTEN

Kinderarbeid blijft een hardnekkig probleem in veel delen van de wereld: het gaat om 160 miljoen kinderen tussen de 5 en 17 jaar. Zij kunnen hierdoor niet naar school en verrichten vaak gevaarlijk werk. De oorzaken van kinderarbeid zijn heel divers. Armoede speelt een grote rol, maar ook gebrek aan (goede) scholen en sociale voorzieningen, werkloosheid onder volwassenen, én slechte arbeidsomstandigheden (incl. lage lonen). Bedrijven kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de oplossing. Steeds meer bedrijven doen dit ook. Omdat zij een maatschappelijke verantwoordelijkheid willen nemen, omdat klanten hier (expliciet) om vragen of om te voldoen aan internationale verdragen of (aankomende) wetten en regelgeving. Kinderarbeid valt namelijk onder sociale duurzaamheid in de CSRD en de CSDDD – daarbij komt er over enkele jaren een Europese Forced Labour Ban. Met het kinderrechten project bieden wij inzichten m.b.t. deze wetgeving, bieden wij tools aan om erachter te komen of er in jouw keten of sector een verhoogd risico is op kinderarbeid (wat belangrijk kan zijn voor de CSRD), en ondersteunen wij in belangrijke vragen als: hoe ga je een gesprek aan met je leveranciers over dit onderwerp? Wat kan je doen als je vermoedt dat er een risico is op kinderarbeid in jouw keten?

AMBACHT +

Het project 'Ambacht +' is gericht op uitdagingen die spelen op bedrijfsniveau (ondernemerschapsvaardigheden en werkgeverschap, strategisch opereren en innoveren van bedrijfsprocessen). Het project heeft als doel om ondernemerschapsvaardigheden van ambachts-ondernemers en ambachtlieden te verbeteren en bedrijfsprocessen te professionaliseren, zodat bedrijven toekomstbestendiger worden, aantrekkelijk zijn als leerbedrijf en hun maatschappelijke bijdragen beter kunnen blijven leveren. Het project draagt bij aan:

1. Het vergroten van de instroom van nieuwe ondernemers in ambachtsondernemingen, zodat zij ambachtsondernemingen kunnen oprichten of overnemen.
2. Het verbeteren van het inzicht van ambachtsondernemingen in de voor hen relevante wet- en regelgeving en ondersteuning.

PFAS

In Europa wordt gewerkt aan het uitschakelen van deze probleemstoffen voor mens en milieu. Het ministerie van IenW en VNO-NCW/MKB-Nederland werken in het Actieprogramma PFAS al twee jaar samen om de bewustwording over deze problematiek voor het voetlicht te brengen. In het Actieprogramma PFAS zoeken bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid samen naar handelingsperspectieven om te kunnen voldoen aan de in 2026 van kracht wordende Europese regelgeving om het gebruik van PFAS te verbieden. We gaan voorlichting over dit onderwerp geven en er wordt een bewustwordingscampagne opgezet. Tevens wordt er gewerkt aan handelingsperspectief voor sectoren en individuele ondernemers om te voldoen aan PFAS wetgeving en worden er sectorplannen gemaakt op sectorniveau.